

OCMW van Anderlecht

Driejarenplan 2022-2024

Oriëntatienota

Mustapha AKOUZ
Voorzitter van het OCMW van Anderlecht

CONTEXT

In de afgelopen 24 maanden heeft de wereld met het COVID-19-virus een acute gezondheids crisis doorgemaakt. Ook vandaag nog is, ondanks bemoedigende tekenen voor een verbetering van de levensomstandigheden, deze crisis niet weg. Er werd bij alle OCMW's van het land aangeklopt en zij werden hard op de proef gesteld om in deze turbulente tijden toch tegemoet te komen aan de behoeften van de bevolking. Zij tekenden steeds present en leverden iedere dag opnieuw het bewijs van hun belang en hun essentiële rol in onze maatschappij. Iedereen in staat stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, zoals bepaald in artikel 1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's, is relevanter dan ooit. Het behoort tot de opdrachten van de OCMW's om de nodige sociale bijstand te verlenen om dit doel te bereiken. In deze moeilijke economische tijden is de opdracht van de OCMW's des te complexer en hachelijker: budgettaire ontsporingen moeten absoluut worden vermeden en het verzekeren van de primaire opdracht van het OCMW blijft een plicht. In deze context van complexe en broze evenwichten werd dit financieel driejarenplan 2022-2024 opgesteld waarbij de Ordonnantie van 8 oktober 2015 (BS van 13 oktober 2015) steeds voor ogen werd gehouden.

De Raad voor Maatschappelijk Welzijn die, conform de organieke wet van de OCMW's van 8 juli 1976, op 1 maart 2019 het levenslicht zag, heeft zijn politiek project voor de legislatuur vastgelegd in het Algemeen beleidsprogramma 2019-2024, waarvan hieronder de krachtlijnen in herinnering worden gebracht.

De begroting 2022 kadert in het Algemeen beleidsprogramma en vormt de grondslag voor het driejarenplan 2022-2024. Die begroting werd opgesteld met de bedoeling de verschillende projecten en initiatieven die sinds het begin van de legislatuur op de tekentafel belandden en in gang werden gezet, voort te zetten en uit te diepen. In 2020 en 2021 konden tijdens de COVID-crisis dankzij de extra middelen, heel wat initiatieven versneld worden uitgevoerd en kon er worden tegemoetgekomen aan de dringende behoeften van de bevolking. De instandhouding en verduurzaming van die resultaten vormt een prioriteit voor de toekomst. Hierna een overzicht van de belangrijkste domeinen ter zake: huisvestingsbegeleiding, voedselhulp, indijken van de digitale kloof, verbeteren van de communicatie en van het onthaal van de gebruikers. Er werden ook tal van andere initiatieven opgezet in uiteenlopende domeinen die verder in de tekst worden toegelicht. Een snelle uitweg uit de crisis, in combinatie met maatschappelijke veerkracht, zou, ondanks de grote onzekerheden wat betreft de toekomstige financiële middelen waarover de OCMW's zullen kunnen beschikken, de weg vrij moeten maken om structurele initiatieven ter voorbereiding van toekomstige acties te vergemakkelijken. Ook de begrotingsramingen voor 2023 en 2024 houden rekening met deze context.

De in het Algemeen beleidsprogramma 2019-2024 ontwikkelde krachtlijnen

Volgende krachtlijnen worden in het Algemeen beleidsprogramma 2019-2024 uiteengezet:

- De ontwikkeling van de sociale actie
- Alleenstaanden en eenoudergezinnen
- Kinderen en jongeren
- Senioren
- Daklozen
- Het beleid ter ondersteuning van nieuwkomers
- Voedselhulp en distributiecentra
- Het socioprofessionele inschakelingsbeleid
- Het Gezondheidsbeleid
- Het sociale weefsel

- Het Personeelsbeleid
- Een Milieuvriendelijk en duurzaam beleid
- Participatie en Deugdelijk bestuur

De begrotingsramingen voor het driejarenplan 2022-2024 kaderen in de strategische krachtlijnen die in het beleidsprogramma 2019-2024 zijn uitgezet.

Verwezenlijkingen en vernieuwende initiatieven uit de periode 2019-2021

Tal van initiatieven die in het Algemeen beleidsprogramma staan vermeld, werden tijdens de eerste drie jaar van de legislatuur tot een goed einde gebracht. De gezondheidscrisis heeft bepaalde dynamieken in een stroomversnelling gebracht. Hierna een overzicht:

1/ **Huisvestingsbegeleiding**: uitbreiding van het team, deelneming aan het Onthaalcentrum Maria voor daklozen, overname van de activiteiten van de eenheid huisvesting van de gemeente, ontwikkeling van het aanbod transitwoningen, animatie van de huisvestingstafels;

2/ Verdeling van **voedselhulp**: overname van de activiteiten van de vzw “Le Filet” die begin 2021 werd ontbonden, distributie van voedselcheques, distributie van voedselpakketten, ontwikkeling van samenwerkingen met verenigingen op het terrein;

3/ Verkleinen van de **digitale kloof**: verdelen van computers, opleidingen in het gebruik van de computer, tussenkomst in de abonnementskosten, begeleiden van senioren in het gebruik van de computer;

4/ Ontwikkelen van de **communicatie**: versterken en tot ontwikkeling brengen van de cel (interne en externe) Communicatie, communicatieplan, ontwerpen van een intranet, ontwerpen van een website, nieuw logo en nieuw grafisch handvest;

5/ Verbeteren van het onthaal van de gebruikers: reorganisatie en versterking van het onthaalteam, opleiding van de onthaalmedewerkers - professionalisering, renovatie en verfraaiing van het onthaal en de gevel, lopende renovatie van Gebouw 77, reorganisatie

van het Contactcenter (uniek gratis nummer: 0800/35.241 en telefonisch onthaal door maatschappelijk assistenten);

6/ Andere domeinen:

- **Gezondheid:** tenlasteneming van geneesmiddelen D en van babymelk voor wie geen verblijfsvergunning heeft, hogere tenlasteneming van de ziekenhuisfacturen; tenlasteneming van psychologische bijstand, operationele steun bij COVID-19-vaccinatie;
- **Senioren:** beheer van de gezondheidscrisis binnen woonzorgcentrum J. Vanhellemont (wzc VH), implementatie van een referentiesysteem voor het meten van de kwaliteit van de zorg, het Dental Mobilis project, ontwikkeling van de thuishulp (boodschappen doen, klusjes), reflectie over het uitwerken van een Seniorenpool in de site van wzc VH;
- **Modernisering van de administratie:** ontwikkeling van telewerk, versterking en reorganisatie van de sociale dienst, automatisering, ontwikkeling van de interne controle, respect voor het milieu, afbakening van een transversaal strategisch plan voor de instelling;
- **Human resources:** nieuwe procedures voor aanwervingen en loopbaanbegeleiding, welzijn van de medewerkers, preventie en bescherming op het werk, opleidingsplan, weddeherzieningen, maaltijdcheques, premies;
- **Financiën:** optimalisering van de aanwending van subsidies, optimalisering van de terugvorderingen bij de staat, 'no cash' in wzc VH, fraudepreventie, elektronische facturatie;
- **Doelgerichte projecten:** MIRIAM-project, MARIA voor daklozen, eenoudergezinnen, LGBTQIA+.

De moeilijke context van de gezondheidscrisis maakte de uitdaging om al die verschillende initiatieven op te starten en uit te werken nog groter. Hier dient in het bijzonder te worden gewezen op de opmerkelijke inzet van de medewerkers en partners die al die verwezenlijkingen mee mogelijk maakten.

Prioriteiten voor de periode 2022-2024

Heel wat van de in het programma opgenomen initiatieven zagen in de loop van de eerste drie jaar van de legislatuur het levenslicht, maar iedere dag brengt nieuwe uitdagingen en dienen we ons steeds weer in vraag te stellen. In de komende drie jaar moeten dan ook andere initiatieven op touw worden gezet:

Huisvesting: uitwerken van een permanent opvangcentrum voor daklozen naar het MARIA-model; onderschrijven van de strijd tegen huisjesmelkers, voortbouwen aan de uitbreiding van het arsenaal transitwoningen, uitdiepen van de samenwerkingen met de Sociaal Verhuurkantoren.

Voedselhulp: herdefiniëren van de actie op vlak van voedselbegeleiding en uitdiepen van de samenwerkingen met externe partners;

Digitale kloof: voortzetten van de acties rond de distributie van computers en het organiseren van opleidingen in het gebruik van de computer, begeleiden van senioren bij het computergebruik met de steun van de dienst “Thuishulp”.

Communicatie: voortzetten van de implementatie van het communicatieplan (interne, externe communicatie, website, ...) en verhogen van de toegankelijkheid van de informatie voor een ruimer publiek;

Onthaal van gebruikers: renovatie en verfraaiing van het onthaal en de gevel van VDB 62-64, officiële opening van gebouw 77, filosofie van een op de gebruiker gericht onthaal, aanwezigheid in de gemeentelijke antennes en bij de partners;

Gezondheid: voortzetten van de tenlastenemingen op vlak van psychologische begeleiding, uitwerken van preventieacties in samenwerking met de gemeentelijke en gewestelijke overheden, opzetten van intensievere samenwerkingen met de ziekenhuizen, uitrollen van acties in het kader van de LWGC;

Senioren: fase 5 van de renovatie van wzc VH, op de bewoner gericht onthaal, reorganiseren van de pool KEL en animaties, uitwerken van het referentiesysteem voor het meten van de kwaliteit van de zorg, zorgprojecten ter plekke in samenwerking met externe partners, intensiever samenwerken met het Dagverzorgingscentrum Herfstzon, tot ontwikkeling brengen van de pool “Senioren”.

Modernisering van de administratie: uitrollen van het transversaal strategisch plan, verduurzamen van telewerken, implementeren van de aanbevelingen van de doorlichting van de sociale dienst, automatiseren, tot ontwikkeling brengen van de interne controle;

Human resources: nieuwe procedures voor aanwervingen en loopbaanbegeleiding, welzijn op het werk en evenwicht tussen privé en werk, preventie en bescherming op het werk, weddeherzieningen, verruiming van de weddeschalen, maaltijdcheques;

Financiën: optimaliseren van de aanwending van subsidies, optimaliseren van de terugvorderingen bij de staat, 'no cash' in wzc VH, uitbreiden van de fraudepreventie, elektronische facturatie;

Doelpubliek en -projecten: uitbreiding van het MIRIAM-project, het Kids First project, het Housing First project, eenoudergezinnen, LGBTQIA+, samenwerkingen rond daklozen.

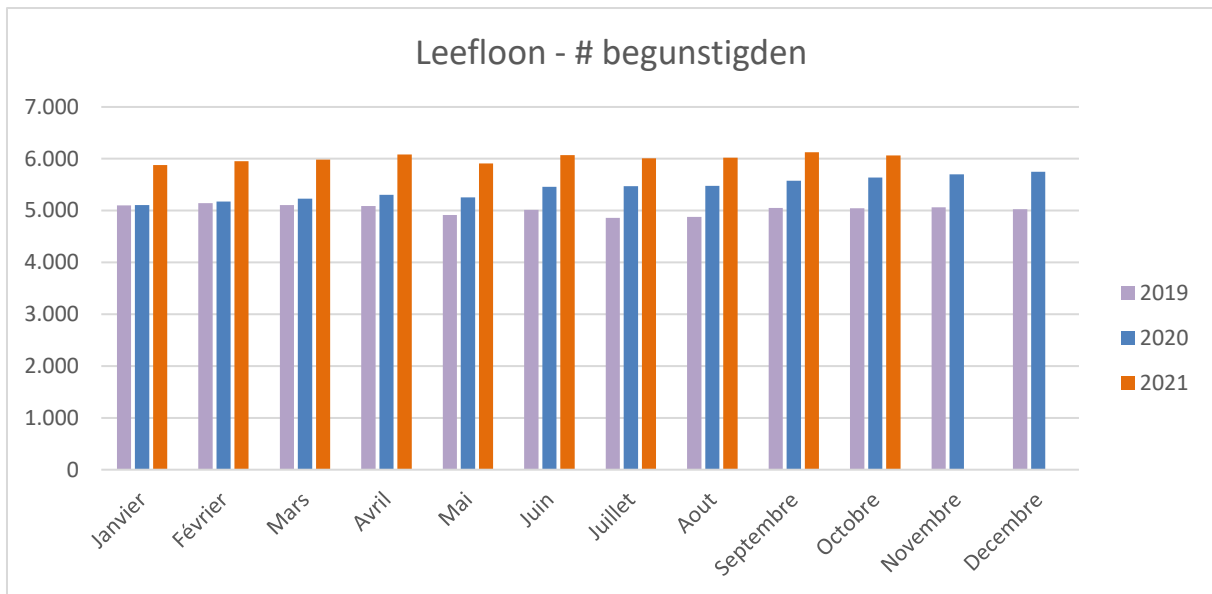
Profiel van de bijstand en van de OCMW-begunstigden in december 2021

Sinds iets meer dan een jaar beschikt het OCMW over een tool om de gegevens over gebruikers en de sociale bijstand te analyseren. Dankzij deze analyses beschikken we nu over informatie met betrekking tot het profiel van wie bij onze instelling komt aankloppen, evenals over het soort steun dat wordt verleend.

Sociale bijstand:

In september 2021 telden we 6.645 (equivalent) leefloongerechtigden (6.123 leefloners en 525 equivalente leefloners).

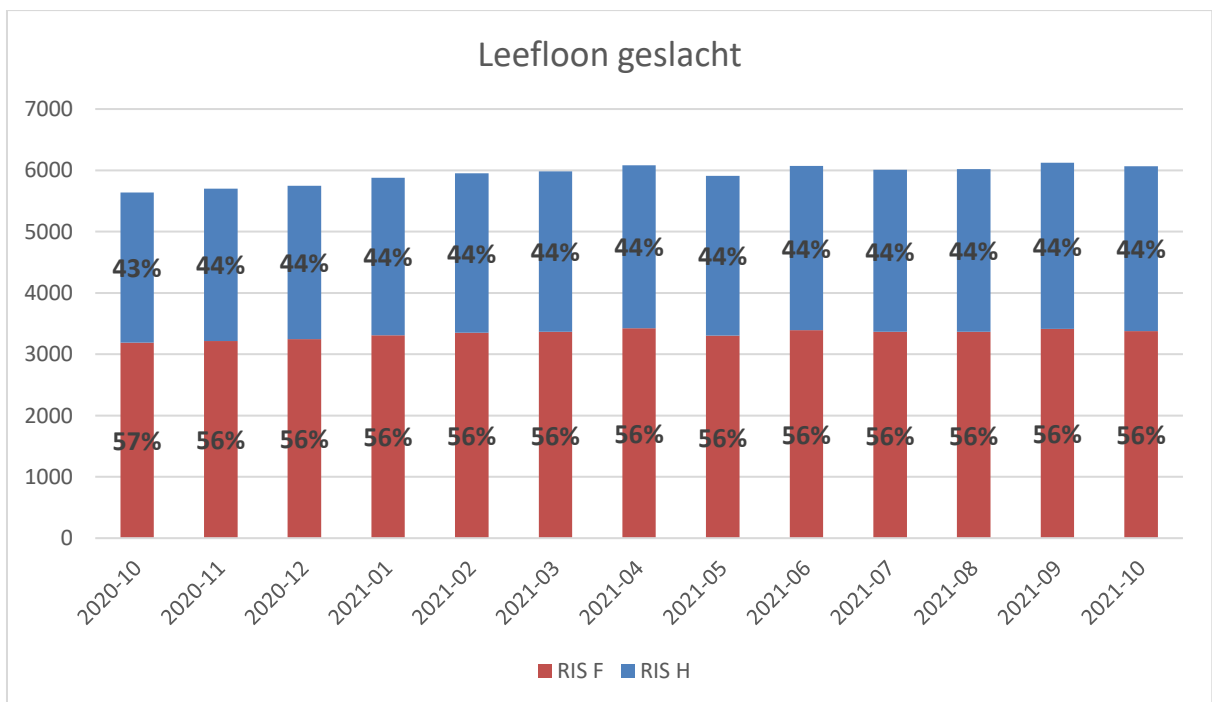
Tussen 2019 en 2021 nam het aantal leefloongerechtigden aanzienlijk toe (ongeveer + 20%). Die trend is sinds 2020, toen de gezondheids crisis uitbrak, nog uitgesprokener.

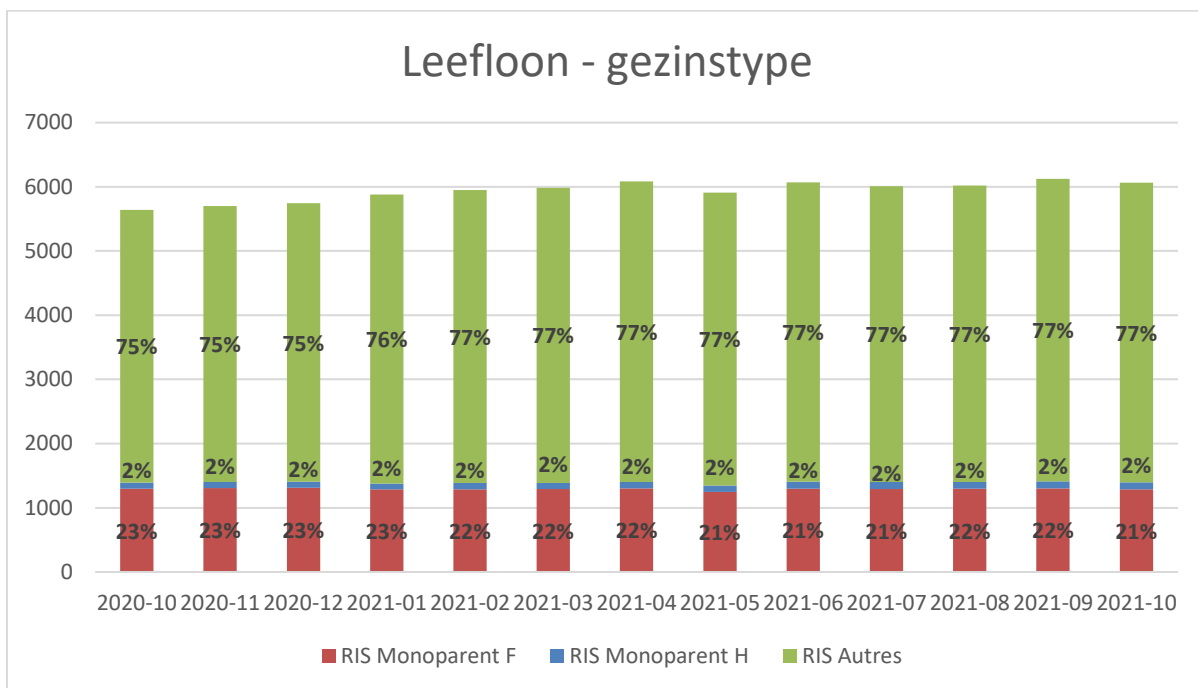
Bron: OCMW van Anderlecht

Begunstigden:

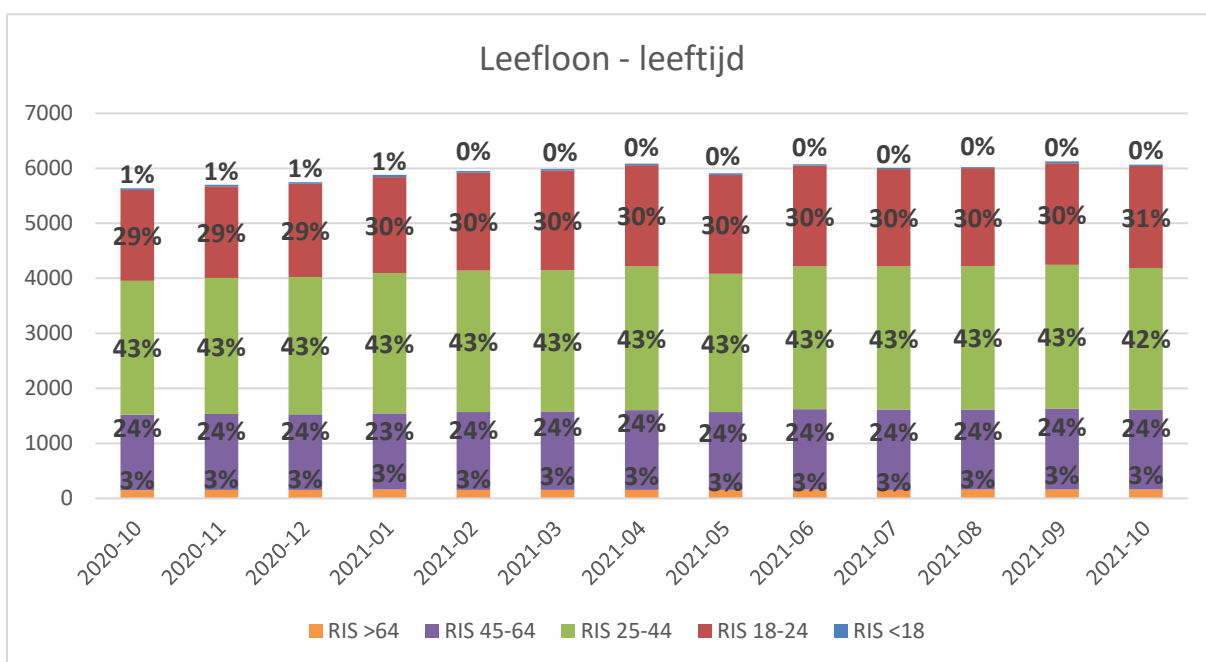
Het profiel van de leefloonbegunstigden is vrij stabiel wat betreft het geslacht: 56% vrouwen, tegen 44% mannen.

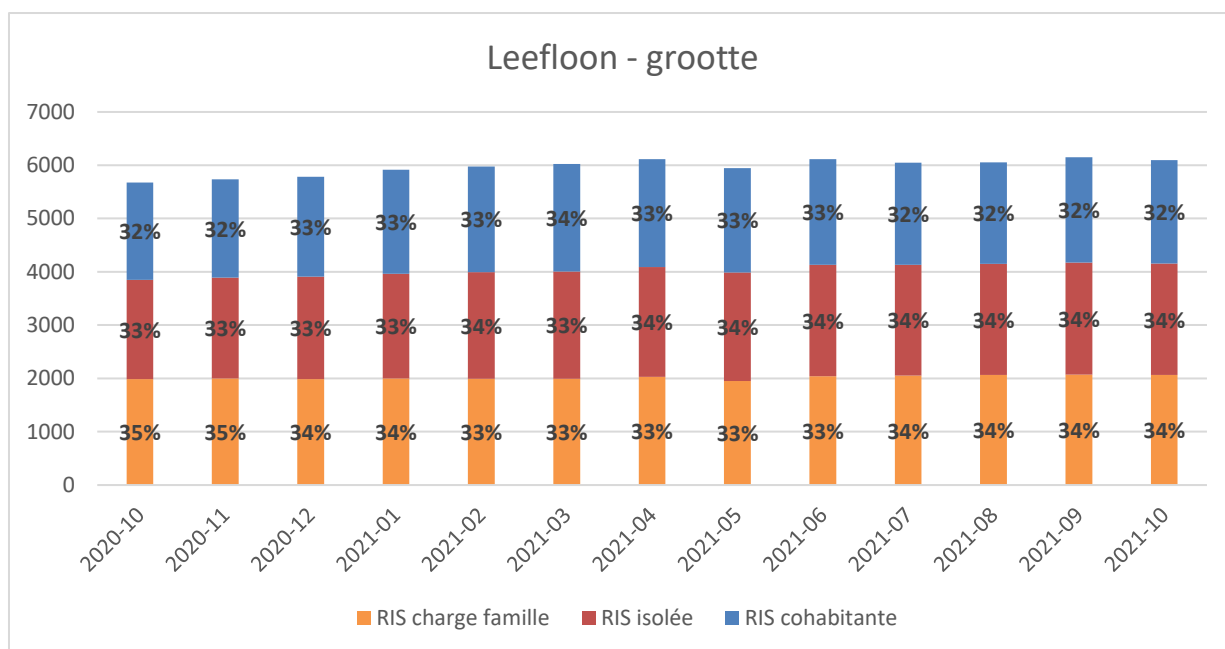
Eenoudergezinnen zijn goed voor ongeveer 25% van de begunstigden.

De meest voorkomende leeftijdsgroep is deze van 25-44 jaar, gevolgd door de groep van 18-24 jaar. 45-Plusers zijn goed voor 27% van de begunstigden.

De spreiding van de begunstigden volgens de grootte van het leefloon toont een zeker evenwicht tussen de verschillende categorieën.

Die verschillende vaststellingen nodigen uit tot nadenken over de te ontwikkelen aanpak in termen van sociale begeleiding en gerichtheid op subgroepen.

Begrotingshypotheses

In het driejarenplan opgenomen groeipercentages:

Ontvangsten

2023

2024

Prestaties	1%	1%
Overdracht	2%	2%

Uitgaven

Personeel	4,24%	2,65%
Werking	2%	2%
Herverdeling	2%	2%

* Met uitzondering van de energiekosten die met 15% stijgen

Evolutie gemeentelijke dotatie

	2022	2023	2024
Bedrag	€ 33.792.544,16	€ 34.844.800,76	€ 35.636.744,15
Evolutie in bedragen	€ 5.012.751,47	€ 1.016.856,6	€ 791.943,39
Evolutie in %	17,42%	3,01%	2,27%

Belangrijkste pijlers van de Exploitatiebegroting 2022-2024

- Verhoging van het leefloon met 27,29% tussen de oorspronkelijke begroting 2021 en de begroting 2022. Deze stijging wordt enerzijds gerechtvaardigd door de gezondheids- en welzijnsindexeringen en anderzijds door de toename van het aantal leefloongerechtigden als gevolg van de Covid-19-crisis. Vanaf 2023 wordt een stabilisatie verwacht.
- Stijging van de personeelskosten met 15,02% tussen 2021 en 2024. Deze verhoging wordt gerechtvaardigd door, enerzijds, de indexeringen voor 2021 (volledige inwerkingtreding in 2022) en 2022 (februari en april 2022) en, anderzijds, de maatregelen van het Comité C (baremaverhogingen op alle niveaus, pensioenen van de tweede pijler, maaltijdcheques).
- Aanzienlijke stijging van de energie-uitgaven en -inkomsten (subsidies).

Voornaamste pijlers van de Investeringsbegroting 2022-2024

- Renovatie van het Woonzorgcentrum - fase V: een budget van 16.500.000€ is gepland (15.000.000€ werken en 1.500.000€ honoraria van de architect).